

Dr.Gottfried Oosterwal

Misszió egy megváltozott világban

BEVEZETÉS

Ez a könyv korábban elkészített és nyilvánosságra hozott tanulmányok gyűjteménye, amelynek témája: napjaink missziójának kihívása. Ez a téma sokkal többet foglal magában, mint amit erről korábban ismertünk.

Az első fejezet napjaink missziójának leltára, amelyben hangsúlyt nyer az, hogy a misszió minden keresztény ügye; bemutatja a rugalmasabb missziói erőfeszítések jelentőségét. A fejezet záró felszólításaiban a hetednap Adventista misszió végzésének lehetőségeiről olvashatunk.

A második fejezet elsősorban nyílt hozzájárulás dr. Edward Heppenstall¹ egyik írásához, a-melyből az adventisták sok éven át merítettek impulzust a Krisztusért végzett szolgálatukhoz. Ebben a fejezetben analízálom a misszió fogalmának fejlődését a Hetednap Adventista Egyházban. Ez a fejezet kifejti azt a felfedezést, amelyet az adventisták tettek még nem is olyan régen, amely egyben egy kihívás is; az tudniillik, hogy misszióterületük az egész világ - mint egy három milliárd nem keresztény – teljesen eltekintve az elvilágiasodó keresztények egyre fokozódó számától, és azoktól, akik csak névleg keresztények és akiknél hiányzik a Jézussal való mély, személyes kapcsolat.

A harmadik fejezet – Advent misszió a hetvenes években – vizsgálja a Hetednap Adventista Egyház missziójának mai helyzetét, és azokat a következményeket, amelyek a misszió stratégiájára, formájára, módjára, valamint prioritására való tekintettel adódnak. Ez a fejezet első-sorban a „Mission Emphasis Week” (missziós hét, amelyen a misszió gyakorlatát hangsúlyozzák) részére íródott az Andrews University-n, 1970 februárjában, és még ugyanebben az évben a Spectrum c. folyóiratban megjelent.²

Valamennyi válaszuk a korunk missziója által felvetett sok kérdésre – mint pl. milyen új formákat és módszereket igényel misszióvállalkozásunk, vagy a helyes irány és a fontossági sorrend eldöntése – a misszióról alkotott fogalmunktól függ.

Nyilvánvaló tehát, hogy világos, bibliai alapokra épülő missziói teológiára van szükségünk. Mit jelent a misszió? Mi a célja? Milyen összefüggés van az egyház missziója és Krisztus missziója között. Erre a kérdésre keresi a választ **a negyedik „Krisztus és a mi misszióink” című fejezet.** A mai generáció kereszténységét arra kell ösztönözni, hogy a misszió bibliai fogalmát újból felfedezze, mert ennek hiányában minden missziós mozgalom – mint az iránytű nélküli hajó – segítség nélkül vergődik. Ez a fejezet, amely protestáns és katolikus teológusok tanulmányi csoportja számára készült – az adventista misszió fogalmának rövid kifejtése. Krisztusnak, a mennyei szentélyben végzett szolgálatát szemlélve lesz képes az adventista egyház lényegesen hozzájárulni a misszió keresztényi megértéséhez.

A „misszió” és „misszionárius” kifejezéseknek napjainkban sokféle zavaros jelentése van, mind az egyházban, mind az egyházon kívül. Nem ismeretlenek előttünk olyan kifejezések mint „Apolló-misszió”, „külmmisszió”, „kereskedelmi misszió”. A világ több területén a misszió és misszionárius kifejezést az imperializmussal és kolonializmussal való történelmi kapcsolata miatt, többé nem lehet használni. Nem kellene-e felcserélni ezeket a kifejezéseket —int ahogy erre javaslatok is történtek - más meghatározásokkal, mint pl. apostol? A válasz ezekre a kérdésekre nagyrészt attól függ, hogy mit ért a Szentírás a misszionárius fogalom alatt. Ennek meghatározását kísérli meg **az ötödik fejezet.**

¹ The Stature of Christ. Essays in Honor of E. Heppenstall, (V. Carner and G. Stanhiser, Loma Linda, California.,

1970), 45-57. old

2 SDA Mission in the 70's; Spectrum 1970. tavaszi szám, 5-20. old.

5

Eredmény és eredménytelenség a misszionáriusi szolgálatban, szoros összefüggésben van az-zal az elképzeléssel, amellyel a hívők a világgal kapcsolatban rendelkeznek, és azzal a világ-gal szembeni beállítottsággal, amely missziójuk célja. Izrael nem töltötte be hivatását, mert el-zárkózott a világtól. Sok keresztény napjainkban azért nem tsz eleget feladatának, mert a világ oly nagyon igénybe veszi, hogy küldetéstudatát elveszíti. Ahhoz, hogy a gyülekezet teljesít-hess küldetését, egyrészt só és kovászként kell elvegyülnie a világban, másrészt pedig egy bi-zonyos elkülönülésre van szüksége. Ezzel a kérdéssel foglalkozik a **hatodik fejezet**, amely először 1970. december 15-én cikk-ként jelent meg az „Insight” nevű folyóiratban.

Amikor az Úr a tanítványokat, mit tanúit a világban küldte, egyszer, s mind ezzel a feladattal az egész gyülekezetet megbízta. Mint megkereszteltek, tulajdonképpen minden gyülekezeti tag hasonlóképpen részesül az apostoli megbízatásban a papság, az istentiszteletek tartása, a lelki adományok és a gyülekezet missziója vonatkozásában. A laikusok misszionáriusi felada-tának újbóli felfedezése – mint „királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép...”, hogy hirdessétek annak hatalmas dolgait, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket”, (1Pét 2,9) – a felelet a misszió mai kihívására. A gyülekezet csak akkor érheti el cél-ját, ha teljes egésze – nemcsak a vezetők és prédikátorok – maradéktalanul részt vesz a misz-sziómunkában.

Az utolsó fejezet – Egy világszéles laikus mozgalom – felállítja azt a tételt, hogy a laikusok bibliai szerepének újbóli felfedezése nemcsak az ébredés és reformáció érdekében szükséges, amelyre a gyülekezet ma törekszik, hanem szükséges az isteni küldetésnek e földön való telje-sítéséért is. Ez a tanulmány első ízben ebben a könyvben jelenik meg nyomtatott formában, és röviden foglalja össze azt, amit egy, a közeljövőben megjelenő könyv a laikus misszióról is-mertetni fog.

A kezünkben levő könyv – a negyedik fejezet kivételével – speciálisan hetednapi adventisták részére íródott. Mégis, keresztény embertársaink megérthetik ebből, hogy az adventisták mi-ben egyeznek velük (miben van velük közösségünk), mennyire képes hozzájárulni az advent misszió az Evangélium világszéles terjedéséhez, és mit kell még megtanulniuk az adventis-táknak? Mindenki, aki az evangélium hirdetésére szenteli magát, meg fogja állapítani, hogy vannak megdönthetetlen alapelvek, amelyeket meg kell ismerni és amelyeket követni kell. Adventistáknak és nem adventistáknak egyaránt fel kell ismerniük, melyek ezek az alapelvek, és hogyan kell őket alkalmazni?

Tanárok és hallgatók hasznos anyagot találhatnak ebben a fejezetben – oktatást és némi ösz-tönzést – további kutatás számára. Az egyes gyülekezeteken belül önképzőkörök, imacsopor-tok számára szolgálhat a könyv tartalma értékes alapanyagként. Prédikátorok, gyülekezetve-zetők részére, remélhetőleg ösztönzést fog nyújtani a misszió órákra való előkészületben, a gyülekezetnek a missziómunkába való bevezetésében, a fontossági sorrend megállapításában, amelyek Isten művének befejezését siettetik.

Adja Isten, hogy ez a könyv segítségünkre legyen a misszióra való ösztönzésben, hogy oda-szenteljük magunkat annak, aki az Ő csodálatos világosságára hívott el bennünket. Késztessen minket cselekvésre, hogy az egész világ mielőbb halljon Jézus Krisztusról, a mi Urunkról és Üdvözítőnkről. Mert az Ő küldetése hozta el számukra Isten országát. E nagy szeretet láttán nem lehet más választásunk, mint hogy mi magunk az engesztelés üzenetvivői legyünk (2Kor 5,14-20).

Dr.Gottfried Oosterwal,
Andrews University, Berrien Springs, Michigan, USA

1. fejezet

AA MMISSSSZZIIÓÓ KKIIHHÍÍVVÁÁSSAA

A misszió a gyülekezet ütőere. Ha megszűnik verni, nem létezik többé a gyülekezet. Az egy-ház minden intézménye, minden terve és minden tevékenysége csak egy célt szolgálhat, és csak akkor van létjogosultsága, ha részt vesz a misszióban. A keresztség által a hívő nemcsak Jézus követőjének vallja magát, hanem eljegyzti magát az emberek megmentéséért végzett munkára.¹ A misszió tehát a valódi kereszténység bélyege, a hit próbaköve. Egyetlen hívő sem énekelheti jogosan azt az éneket: „*Mily boldog nap, most tudom én, hogy elfogadtál Jé-zusom...*”; nem imádkozhat így: „*Jöjjön el a Te országod*”, ha nem kötelezi el magát Krisztus missziójában való részvételre. Senki sem állíthatja, hogy Isten népéhez tartozik, ha nem szolgálja Krisztust, mint az Ő követő.²

A hívő embereknek - minden generációban - újból át kellett gondolniuk feladataikat - Krisztust a világnak bemutatni - , hogy ezáltal missziójukat képesek legyenek betölteni. Miért szükséges a missziói megbízatás ilyen természetű újraértékelése?

Személyes átadás

Először azért, mert a misszió személyes odaszentelést és átadást igényel. A misszió csak olyan emberek által éri el célját, akikben Krisztus él és munkálkodik. A misszió a mi lelki örökségünk. Mint a szolgáknak Jézus példázataiban, akikre az Úr talentumot bízott, úgy kell minden egyes hívőnek Krisztus lelki örökségét átvenni, hogy egyéniségüknek és jellemüknek megfelelően kamatoztassák (Mt 25,14-30).

Aki a missziói örökséget átveszi, és azt gondolja, hogy azt saját maga végezheti, megcsalja önmagát. Úgy gondolkodik, mint az az ember, aki talentumát elásta. Így nem állhat fenn a misszió. Csak az isteni megbízatás személyes elfogadása, személyes átadás és személyes szolgálata által lesz a misszió eredményes.

Egy új világ

Másodszor, mert a hívő emberek minden generációjának egy megváltozott világgal kell szembenéznie. Úgy tűnik, hogy ez a jelenlegi generációt nagyobb feladat elé állítja, mint bármelyik korábbi a történelem során. Napjainkban számtalan problémával kell szembenézni. Ilyenek pl. a demográfiai robbanás, a környezetszennyeződés, forradalmi változások a közlekedésben és a kommunikációban, a tudás megnövekedése, az újraébredő világvallások és számtalan új vallás születése Japántól Jamaikáig, Kaliforniától Új-Kaledóniáig; a városiasodás, a szekularizáció és a nacionalizmus; az óriási gazdasági és politikai szakadék Kelet és Nyugat között, valamint szakadatlan forradalmi változások majdnem minden kultúrában. Sok ember számára, akik a húszas, vagy azelőtti években születtek, bizonyos területeken úgy néz ki világunk, mint egy város, amelyet borzalmas földrengés rázott meg, ezt követően pedig egy

- ¹ E.G. White: Jézus Élete, 725-726. old., (Advent Kiadó, Budapest 1993.)
- ² E.G. White: Jézus Élete, 152-153. old., (Advent Kiadó, Budapest 1993.)

forgószelel söpört végig; az utcák le vannak zárva, a nyilvános berendezések összeomlottak és a megbízhatónak vélt útjelzők, amelyek segítségével valaha tájékozódhatott az ember, eltűntek.

Bizonytalanság uralkodik, ha dönteni kell, mit tegyen az ember az első helyre, és a korlátozott lehetőségekkel miként éljen értelmesen. Mindazonáltal a világot evangélizálni kell. Azt a világot, amelyért Krisztus az életét adta (Jn 3,16-18), azt a világot, amelybe Ő küldött minket (Jn 17,18). Minden generációnak újólág meg kell értetnie magát azzal a változó világgal, amelyben él. Ez ma a misszió legnagyobb kihívása.

Jelenvaló igazság

Harmadszor: azért kell minden új generációnak a saját feladatát mélyen átgondolnia, mivel mind az Isten kinyilatkoztatásának története, mind a misszió bizonyítja, hogy Isten minden generációt megbízott egy sajátos üzenet hirdetésével, és ezzel a feladattal meg kell birkóz-nunk a világban. Sok évvel ezelőtt fogadták el a hetednapí adventisták a „Jelenvaló igazság” kifejezést, hogy ezzel meghatározzák feladatukat. A „Jelenvaló igazság” olyan igazság, amely meghatározott kor számára szól, és sajátos történelmi szituációra érvényes. Olyan igazságok-ról is szó lehet azonban, amelyeket soha azelőtt nem tanítottak, de lehetnek régi igazságok, melyeket új hangsúllyal kell hirdetni. A misszió mai kihívása az, hogy Isten különleges Igaz-ságát, amely korunknak és világunknak szól, felismerjük, elfogadjuk és másoknak hirdessük.

Új ébredés

Negyedszer, mert a keresztény egyházak és a kereszténység általános helyzete a világban változott. Egyik oldalon megfigyelhetjük, hogy a liberális teológia miként fosztja meg a krisztusi üzenetet sürgősségétől és tisztaságától; miként válik a misszió értelmezése pusztán szociális és gazdasági szövetséggé. Megfigyelhetünk egy ökumenikus áramlatot, amely azt a veszélyt rejti magába, hogy az egyház hűtlenné válik Istennel és az Ő szavával szemben. A másik oldalon forradalmi változások jelentkeznek a Római Katolikus Egyházban. A második Vatikáni Zsinat óta megkísérlik az egyházat az Evangélium alapján új alapokra helyezni (aggiornamen-to), a hitigazságok bibliai tanítását, az egyház missziós jellegét, valamint a Szentírás tekinté-lyét újból felfedezni. Az evangéliumi egyházakban is tapasztalható bibliai és lelki ébredés, amely Krisztus második eljövételének hirdetésében, a megtérés és tökéletességre jutás fontos-ságának kihangsúlyozásában, valamint egy soha nem tapasztalt világszéles missziótevékeny-ségben – amely minden nemzetből, fajból, kultúrából emberek millióit vezetí Krisztushoz – mutatkozik meg. Jelenleg az amerikai misszionáriusok több, mint háromnegyede olyan egy-házakból való, akik nem tartoznak a „Nemzeti Egyháztanács”-hoz.

Saját lelki életünk és a misszióról alkotott fogalmunk kihívásai annál inkább figyelmet érde-melnek, mivel azoknak a száma, akik Krisztusról sohasem hallottak, ma nyolcszor-tízszer na-gyobb, mit Pál apostol idejében volt. A világ lakosságának ma alig 20 %-a keresztény, és egy évtized múlva talán csak 15 % lesz az. Jóllehet az Úr sohasem mondta nekünk, hogy őt az egész világ el fogja fogadni, bennünket mégis határozottan megbízott azzal, hogy az Evangé-liumot hirdessük az egész földön, minden embernek. Krisztus minden emberért meghalt, ezért mindenkinek jogában áll Őt megismerni. Ez jelenti generációnk számára a kihívást.

A gyülekezet a változó világban

Az ötödik ok és tény az, hogy a Hetednapi Adventista Egyház minden generációval változik. Egy kisszámú amerikai és európai hívő közösség a legelterjedtebb protestáns missziósszerve-zetté fejlődött, amelynek jelenleg mintegy 2,5 millió tagja van. A kezdetben főképpen nyugati közösség nagyon hamar világszéles – nem fehér és nem nyugati közösség lett, amelynek mintegy 80 %-a Észak-Amerikán és Európán kívül él. Mivel az adventista egyház gyors nö-vekedése leginkább Latin-Amerikára, Afrikára és Ázsiára korlátozódik, a század végére Észak-Amerikára az össz-taglétszámnak alig 10 %-a jut csupán. Ezenkívül figyelembe kell venni azt is, hogy harmadik világ lakosságának mintegy 70 %-a 25 éven aluli, azért az adven-tista közösség főképpen fiatal emberekből áll.

Ez a folyamat ma a problémák sokaságát veti fel az adventista egyház előtt. Beszelnünk kell emellett arról, hogy az új gyülekezeteket megfelelő bizottságok képviseljék, valamint azokról a döntésekről, hogy az „adventista dollárt” hol és hogyan használják fel; távolabbról pedig az afrikai, lati-amerikai és ázsiai misszionáriusok és gyülekezeti vezetők kiképzéséről, továbbá az új szervezésekről, tekintettel a megváltozott evangélizációs helyzetre a gyülekezetben és a világban. Ha mindezekhez a külső változásokhoz, valamint a gyülekezetben és a tagok életé-ben végbemenő átalakulásokhoz hozzávesszük a növekvő világiasságot, a laikusok megválto-zott szerepét, az állam és egyház közötti új viszonyokat, a szociális reformokat és a vallásos ébredési mozgalmakat, akkor egy olyan egyház képe rajzolódik ki, amely erjedésben van. Egy kihívással találjuk magunkat szemben. Vegyük komolyan Istennek az Ő egyházával kapcsola-tos tervét, engedelmesskedjünk szavának, és vessük alá magunkat Isten Lelke vezetésének.

Népi mozgalmak

A hatodik ok, amiért feladatunkat újra át kell gondolnunk az, hogy az utóbbi években a világ különböző területein valódi befogadókészség mutatkozik. Ezrek és ezrek készek arra, hogy Is-ten nagy családjának tagjai legyenek. Egész falvak, törzsek, sőt országok érnek be az aratásra: Brazília, Indonézia, Burundi, és Bolívia, hogy csak néhányat említsünk. Az ilyen népi moz-galmak arra késztetnek bennünket, hogy a célt és misszióink megvalósítását újból átgondoljuk, a szükséges előkészületeket megtegyük és felkészüljünk erre a munkára. Gondoljunk mindig arra, hogy Isten művének utolsó fázisa példátlanul gyors és mindent átfogó lesz.

Egy gondolat nagyobb figyelmet igényel! Ma – és a közeljövőben – ott kell több pénzt bein-vestálnunk, ahol az aratnivaló valóban beérett és kész az aratásra, ahelyett, hogy eszközei-nket továbbra is azokra a területekre adnánk, ahol a Szentlélek még nem készítette el az aratni-valót. Ha nem ezt tesszük, akkor ez oda vezet, hogy felmérhetetlen anyagi és személyi erőt fogunk felhasználni a mű olyan intézményeiben, amelyekben az egyház missziós tevékenysé-gének kevés jelentősége és eredménye lesz, miközben azok a területek, amelyeken a misszió számára nagyobb lehetőségek kínálóznak, jóvátehetetlen kárt szenvednek.

A misszió a Szentlélek műve. A Szentlélek egykor Pált és Timótheust megakadályozta abban, hogy az üzenetet Ázsia tartományba vigyék, és Bithyniába utazzanak (ApCsel 16,6-7), hason-lóképpen kívánja vezetni a Szentlélek ma is az egyházat. A világ néhány részén már beérett az aratnivaló, és Isten Lelke felszólít, hogy most oda menjünk. Ezekre a területekre kell a leg-több anyagi eszközt és személyt küldeni. Holnap máshová fog küldeni bennünket a Szentlélek.

A világszéles adventista egyház nem orientálódhat a nagy konszernek irányába, sem földrajzi, szervezeti vagy egyházi intézményei felépítéséből és korlátaiból, sem pedig pénzügyi elveiből

adódóan. Az elkövetkezendő évtizedben tapasztalni fogjuk, hogy hirtelen egyre több törzs, fa-lu és nemzet tárja ki szívét és válik fogékonnyá az örömuzenet befogadása iránt. Ezeket és ezeket kell egyi dőben learatni. Ez a hatalmas kihívás ébressze fel az egyházat, hogy készen álljon a nagy népi ébredések megfelelő fogadására!

Új módszerek

A világban, a kereszténységben és magában az adventista egyházban végbement változások nyomán ki kell dolgoznunk a misszió új formáját é módszereit, valamint egy új misszióstratégiát. Generációnk, amelyet szünet nélküli és gyors változás jellemez, nagy veszélyben áll, amikor hagyományos rendszereket és féltve őrzött programokat akar megörökíteni. Ilyen szemlélet mellett a misszió elakadhat és a legjobb lehetőségeket veszíthetjük el. A misszió mai kihívása a gyülekezet felé: új evangélizációs módszerek és formák kidolgozása, amelyek segítenek az egyháznak feladata betöltésében.³

Az alkalom órája sürgeti az egyházat a sokoldalú struktúra kiépítésére a misszió területén. Ez azt is jelentheti egyrészt, hogy bizonyos intézményeket és programokat, amelyeket az egyház valaha különösen támogatott, de amelyek ma már nem töltik be feladatukat, talán fel kell ad-ni. A lehetőségekhez mérten új formákat kell kialakítani, amelyek a missziói tevékenységhez alkalmazkodnak. Másrészt ez azt jelenti, hogy bizonyos módszerek, amelyek az egyik területen eredményesek, más helyeken nem érik el a célt. Ilyen intézmények támogatása nemcsak az idő, a pénz és a munka pazarlását jelenti, hanem a nagy feladatunkkal szembeni engedet-lenséget is.

Az egyház szervezeti formája és struktúrája nem érinthetetlen, nem szent, hanem csak szükség-szerű – azonban éppen provizórikus - eszköz a cél érdekében. Éppen ezért egyedül annak a kérdésnek a megválaszolásáról van szó, hogy alkalmas-e a szervezet arra, hogy bennünket napjainkban a világban betöltendő feladatunk végzésére képessé tegyen. Sürgősen szükség-ünk van önkritikára, hogy eldönthessük: kórházaink, iskoláink, istentiszteleti rendünk, evangélizációs módszerünk, szervezeti struktúránk valóban az egyház missziói dimenzióját szolgálják?

Semmi esetre sem alaptalan és szélsőséges nézet az, hogy az egyháznak egyes meghatározott misszióterületeken talán fel kell adnia néhány kórházát, iskoláját, intézményét, munkaterület-ét, stb. Semmiképpen sem minősíthetjük ezt kudarcnak, hanem inkább a feladat eredményes befejezésének, amely szabaddá teszi az utat egy eredményesebb misszionáriusi vállalkozás előtt. Azért imádkozom, hogy egyházunk tanúsítson belátást és hitet, alázatot és bátorságot, vállalva az új helyzetet és kihívást, amely Krisztus visszajövetelét siettet.

„Késék a vőlegény”

Mindez azért is sürgős, mivel Jézus visszajövetelének késedelmével az adventisták közösségét az a veszély fenyegeti, hogy elveszíti missziólelkületét és azt a tudatát, hogy jövevény e földön. A szabad idő és a szórakozás vonatkozásában is felmerülnek kérdések, amelyek egyre több problémát okoznak a gyülekezetben, és aránytalanul sok figyelmet igényelnek a közösség vezetői részéről. Természetesen, a gyülekezetben mindig adódtak ilyen kérdések, amelyek mégis, meghatározott keretek között maradtak. A fegyelmezés valamikor a tanítványsággal járó nevelés feladata volt, és nem valami szabadjára engedett ügy, amivé ez napjainkban las-

³ E.G.White: Az evangélium szolgálói, 49.old., (Bibliaiskolák Közössége, Budapest 1999.)
10

san válik. Ugyanez a megállapítás érvényes a gyülekezet lényegéről és missziójáról, a terem-tés tanáról, vagy E.G.White írásainak tekintélyéről folytatott hitelvi beszélgetésekre. Szükség van a hitelvi párbeszédre – ellenkező esetben a gyülekezet sohasem tölthetné be folytonos misszióját forradalmi világunkban. Ezek a megbeszélések – amelyek az őskeresztényeknél és az első adventista gyülekezeteknél is megvoltak – amelyek részei a misszionáriusi törekvéseknek, olyanok legyenek, hogy embereket nyerjenek meg Krisztusnak. Az olyan vitakörök, amelyek öncélúak – amint azt missziós történetek is igazolják – jelzések arra nézve, hogy egy gyülekezet elveszítette missziós küldetését.

A biztos ösvény

A válasz erre a kihívásra, amellyel a harmadik és negyedik generációnk egyháza szemben áll, megtalálható e generációknak a missziókról alkotott világos elképzelésében, és személyes odaadásunkban, valamint abban, mennyire tudatosul bennünk, hogy mit jelentünk a világ számára. A missziónk sikere is ettől függ.

E.G.White a ma missziójának alapvető kihívásait így fogalmazza meg: „*A világunk változó körülményei olyan művet követelnek, amely megfelel ezeknek a különleges változásoknak. Az Úrnak olyan emberekre van szüksége, akiknek világos lelki látásuk és, éles elméjük van. Az ilyen emberek elméjét Isten szava világítja meg, és feltárul előttük a biztos ösvény jobban, mint valaha.*”⁴

Ezért figyelmeztetett E.G.White arra, hogy sohasem szabad azonnal elvetni azt, amit azelőtt még soha sem tanítottak. „*Félre ezzel a korlátozottsággal... Amit Isten napjainkban mondani akar az Ő szolgálójának, talán még húsz évvel ezelőtt nem volt jelenvaló igazság, ma azonban már Isten üzenete korunkhoz.*”⁵ A jelenvaló igazság hirdetése teljes misszionáriusi odaadást igényel.⁶

A felelet

A következő fejezet a kihívással kapcsolatban foglal állást. Hogyan válaszolhatunk a kihívás-ra? Soha, a kereszténység egyetlen generációjának sem volt nagyobb lehetősége a fejlődésre és fantáziája az eszközök előteremtéséhez, valamint több alkalma és képessége, mint a mi-eneknek. Ez a tény a mai misszió számára az igazi kihívás.

A világon Nyugat-Európában és az USA-ban a legmagasabb az átlagjövedelem. Hogyan használják fel az adventisták ezekben a gazdag országokban a pénzüket? A misszió története gyakran ad jelentést a talentumok, az anyagi eszközök és más adományok felhasználásáról. Azonban amikor Isten az Ő egyházának meghatározott adományokat ad, akkor mindig az egész világra gondol. Az egyik válasz a misszióval szemben támasztott kihívásokra az, - hogyan használjuk fel pénzünket a technikai eszközeink és a kiképzés területén.

Természetesen, az a gazdagság, amiben nekünk is részünk van, nem szűkíthető le csupán anyagi jólétünkre, ismeretünkre az egészségügyi munkát illetően, vagy a szabadság és demokrácia terén elért eredményeinkre. Hogyan járulhat hozzá mindez az emberiség felemelkedéséhez? A felelet arra a kihívásra, amely elé a misszió állít bennünket: hitbeli gazdagságunk.

⁴ E.G.White: Manuscript 8a, 273. old., (A.V.Olson: Trough Crisis to Victory, Review and Herald 1966. W.DC.)

- 5 E.G.White: Manuscript 8a, 274. old., (A.V.Olson: Trough Crisis to Victory, Review and Herald 1966. W.DC.)
6 E.G.White: Counsels on Health, 300. old. (Pacific Press Publishing Association, Mountain View CA 1923.)
11

„Próbáljátok meg magatokat, a hitben vagytok-e?” – figyelmeztet Pál apostol (2Kor 13,5). Ez minden keresztény számára folytonos kihívás. „Isten a világ szegényeit kiválasztotta, hogy hitben gazdagok legyenek, és országának örököseivé tette őket” amit megígért az Őt szere-tőknek, mondja Jakab apostol (Jak 2,5). Milyen mély ez a hitbeli meggyőződés, és milyen messzire nyúlik Isten iránti szeretetünk?

A misszió személyes dolog. Tervek és intézmények által csupán sohasem valósulhat meg tö-kéletesen. Isten missziója csak olyan emberek által valósulhat meg, akiket Isten Lelke átfor-mál, akik Isten szeretetét sugározzák. Krisztus él és munkálkodik bennük. (Gal 2,20; Jn 17,26; Fil 4,13). Csak akkor lehetséges tehát a misszió végzése, ha Krisztus bennük lakozik, az Ő „szeretete szorongat” és Ő beszél általunk (2Kor 5,20; Jn 16,1-12). Csak ha Ő bennünk lakik, lesz úrrá szívünkben az alázatosság, az önmehtagadás, a türelem, a kitartás, az odaadás és en-gedelmesség, de mindenekelőtt a szeretet.

Észrevettük-e már, hogy Krisztus bennünk lakik (2Kor 13,5)? Ha igen, akkor kimondhatatlan örömben lesz részünk, hogy Krisztussal együttmunkálkodhatunk az Ő missziójában: miköz-ben – hasonlóan hozzá – az ázsiaiak ázsiaiak, a feketének feketék, a szegényeknek szegé-nyek, az elnyomottaknak elnyomottak leszünk.

2. fejezet

AAZZ AADDVVEENNTT MMISSSSZZIIÓÓ TTÖÖRRRTTÉÉNNEETTEE ÉÉSS JJEELLEENNLLEEGGII FFEEJJLLÓÓDDÉÉSSEE

A Hetednapi Adventisták közössége abból a nagy krisztusváró ébredésből jött elő, amely a kereszténységet Európában, valamint Észak- és Dél-Amerikában a XIX. század kezdetén magával ragadta, de különösen a Miller mozgalomból. Azokban az években, amelyek közvetlenül 1844-et, a nagy csalódás évét követték, amikor is Krisztus nem jött el, amint az adventisták várták, és különböző tekintélyes keresztény felekezetek Miller üzenetét Jézus közeli eljövételéről elvetették, egyes keresztény csoportokból új közösség jött létre, amely a tanítások egy részében egyetértett. Ez az irányzat 1860-1863 között felvette a Hetednapi Adventista nevet és közösséggé szerveződött.

A hetednapi adventisták hitelvei a legtöbb keresztény közösség tanításaitól a következőkben különböznek:

- a Jézus Krisztus közeli eljövételében vetett hit,
- a hetedik napi szombat megünneplése,
- Jézus jelenlegi főpapi szolgálata a mennyi szentélyben,
- a Tízparancsolat megváltoztathatatlansága,
- E.G.White-nak, mint Isten követének és az ő különleges szolgálatának elismerése, hogy általa a mozgalmat az Úr a pusztán át a mennyi Kánaánba vezeti.

Aligha tudjuk értékelni E.G.White befolyását a közösség fejlődésére és előrehaladására nézve.

Korlátozott missziószemlélet

Hasonlóképpen a protestáns reformátorokhoz (Luther, Kálvin) a hetednapi adventisták első pionírai is azt hitték, hogy az evangéliumot már az egész világ hallotta. Azt is hitték, hogy az egyházak már az ő idejükben visszautasították a Jézus közeli visszajöveteléről szóló üzenetet és a személyes felkészülést. Ebből a megfontolásból missziójukat a megtért keresztényekre korlátozták, akik már hittek Jézus közeli eljövételében, és átmentek a nagy csalódás tapasztalatán. (t.i. hogy Krisztusnak nem 1844-ben kellett eljönni, amint azt Miller és követői várták). Maga E.G.White is képviselte egy ideig azt a nézetet, hogy a kegyelem ajtaja mindörökké be-zárult, hogy Isten földi műve már befejeződött.¹ Erről sokan olyan szilárdan meg voltak győződve, hogy például az első időkben más keresztényektől szinte megtagadták a hetednapi adventisták által hirdetett üzenetet, mert az üzenethirdetők kételkedtek abban, hogy mindazok megmenekülhetnek, akik az 1844-es mozgalomban nem vettek részt.²

Ezt a nézetet 1851 után adták fel az adventisták. E.G.White látomásai, amelyeket a mozgalom fejlődésének ezekben az éveiben kapott, győzték meg lassanként az adventistákat arról, hogy ők sokkal nagyobb hatósugarú üzenettel rendelkeznek, mint csupán a kezdeti idők adventhí-vői. Azonban eltartott néhány évtizedig, amíg ez az új hívő közösség elfogadta az új missziói

¹ E.G.White: Szemelvények I.kötet, 57-58.old., (Advent Kiadó, Budapest 1998.)

² J.H.Waggoner és mások publikálták az „Advent Review and Sabbath Herald 1861. jún. 11. számában (21. old.) ezt a nézetet „Conference Address” címen. A többiek voltak: James White, J.N.Loughborough, E.W.Shortridge, Joseph Bates, J.B.Frisbe, M.E.Cornell, Moses Hull és John Byngton.

konceptiót, és aszerint cselekedett. Ez az időszak 1844-től az 50-es évekig képezte a hetednapos adventista misszió első fázisát.

A múlt században az ötvenes évek végén és a hatvanas évek elején az új közösség vezetőiben megérlelődött az a meggyőződés, hogy sok észak-amerikai keresztény – mint az akkoriban gondolták -, nem vetette el a Jel 14,6-12 hármasközi üzenetét, hanem egyszerűen még nem hallottak róla. Az adventisták ezután eljutottak arra a felismerésre, hogy Istennek sok őszinte gyermeke van a különböző keresztény egyházakban, akiket fel kell szólítani, hogy megmenekülhessenek. Az adventisták azt hitték, hogy az egyházak, mint szervezetek az utolsó üzenetet visszautasították, azonban ezeken az elesett egyházakon belül az egyes személyek még megmenthetők. Ezek az egyes keresztények voltak azután a hetednapos adventista misszió célpontjában a missziószervezet második fázisában.

Ezekben az időkben még csak kevésbé, vagy egyáltalán nem gondolt arra az adventisták közössége, hogy misszióterületét Észak-Amerikán túlra is kiterjessze. Ellenkezőleg, 1859 kezdete óta a Review and Herald egyik olvasója megkérdezte a lap szerkesztőjét: „*Nem elégséges-e a harmadik angyal üzenetét csupán az Egyesült Államokban hirdetni, vagy szükséges máshol is?*” Uriah Smith így válaszolt: „*Nem ismeretes előttünk, hogy a harmadik angyal üzenete je-le-nleg a mi országunkon kívül máshol is hirdettetne. Az lenne logikus, ha ez az üzenet éppoly messze terjedne, mint az első. Ez azonban talán mégsem szükséges ahhoz, hogy a Jel 10,11 teljesedjen, mivel a mi országunk népe majdnem valamennyi nemzetből tevődik össze*”.³

Ezt az utóbbi érvet szinte újból és újból felhasználták, amely szerint a hetednapos adventisták a hit terjesztését minden nemzet, törzs és nyelv között, magában az Egyesült Államokban teljesítették, amelyben ott éltek az egész föld népeinek képviselői.

Sokan voltak a hívők között olyanok, akik meg voltak győződve arról, hogy nekik külföldre kell menniük, és ott kell az adventi üzenetet hirdetniük, - de lebeszéltek őket tervük megvalósításáról. A hetednapos adventista misszió – ami a világszéles misszió teljesedését illeti – a második fázis idején csupán Amerikára koncentrált.

Különösen a bevándorolt adventisták között voltak olyanok, akik vissza akartak térni Európába, hogy ott az új felismerésüket hirdethessék. Néhány vezető testvérnek azonban az volt a véleménye, hogy az ilyen eljárás mód és fáradozás csak időpazarlás, és Jézus közelebbi visszajövetelét illetően hitetlenséget jelent. Az említett emigránsok egyike volt M.B.Czechowski, az egykori lengyel katolikus pap. Mivel az Adventista Egyház vezetői igyekeztek őt lebeszélni arról, hogy Európába visszatérjen, ez a határozott misszionárius egy másik közösséghez fordult, amely őt 1864-ben Európába küldte. Czechowski prédikált Észak-Itáliában, Svájcban, Dél-Németországban, sőt Kelet-Európában és több független hetednapos adventista csoportot alapított.

Ezek a csoportok „véletlenül” hallottak valamit a nemrég megszervezett észak-amerikai közösségről, és 1869-ben léptek vele kapcsolatba. Ez végül 1874 szeptemberében J.N.Andrews-nak – az első észak-amerikai misszionáriusnak Európába küldéséhez vezetett. Ebben az évben került kiadásra a „True Missionary” első száma. Ez a folyóirat a hetednapos adventistákat arra buzdította, hogy misszionáriusokat küldjenek más országokba. Az 1874-es év jelzi a Hetednapos Adventista Egyház misszionáriusi tevékenysége harmadik fázisának kezdetét, amelyben a közösség az egész világon elterjedt. Ez a fázis átlépte Észak-Amerika határait.

3 A.W.Spalding: Origin and History of Seventh-day Adventists, 194 old., (Washington D.C. 1962.)
14

Elmenvén...

Vizsgáljunk meg négy különböző tényezőt, amelyek döntő módon járulnak hozzá az advent misszió megértéséhez, amely 1870 és 1880 között indult fejlődésnek.

1. Az advent közösség vezetői továbbra is azt feltételezték, hogy az örömmüzenet már „az egész világon” hirdetve lett, és a világ nagyjából és egészében már keresztény. Gyakran idézték Jézus jövődőlését Mt 24,14-ből – „*És az Isten országának ez az evangéliuma hirdettetik majd az egész világon, bizonyosságul minden n épnek; és akkor jó el a vég.*” – mint az utolsó napok kiemelkedő jelét, amely meglátásuk szerint a protestáns misszió világszéles expanziója által már teljesült. A Review and Herald 1872. április 16-i számában D.M.Canright példaként idézett tekintélyes személyiségeket, akik megállapították, hogy „*az egész pogány világ be van plántálva a misszióval... A Föld felszínének háromnegyed része keresztény uralom és befolyás alatt van*”, és „*azok a missziók, amelyek fél évszázada működnek, kovászukkal majdnem az egész földgolyót átjárták.*” Majd ezt a megjegyzést fűzte hozzá: „*Minden teljesen úgy néz ki, mintha a fenti prófécia (Mt 24,14) szinte már beteljesedett volna.*”⁴

2. Az adventisták úgy tekintik magukat, mint egy kereszténységen belüli mozgalmat, és mint annak utolsó maradványát. Véleményük szerint a nagy tekintélyes keresztény egyházak szándékosan elvetették a hármass angyal üzenetét, és a hetednapos adventisták missziós feladata abban áll, hogy Isten őszinte gyermekeit kihívják Babilonból. Ezekre az őszinte lelkekre irányult az adventisták missziója. Amikor az első adventista misszionáriusok ebben a harmadik fázisban elhagyták Észak-Amerika partjait, mindnyájan keresztény országokba mentek: Svájcba (1874), Németországba (1875), Franciaországba (1876), Olaszországba (1877), Dániába (1877), Norvégiába, (1878), Angliába (1879) és Ausztráliába (1885).

Az adventista közösség kiterjesztette a munkát a föld keresztény népessége között és szinte alig vett tudomást a jóval nagyobb nem keresztény világról. A jó és gonosz hatalmak között küszöbön álló harcról alkotott felfogásában, amelyben különösképpen a bukott keresztény világról van szó, egyszerűen még csak helyet sem kapott a moszlim, a hinduizmus, stb. Amint az adventizmus lassacskán a korábbi gyarmati területekre is kiterjesztette a munkát, a misszionáriusok szokás szerint először a külföldiekhez közeledtek – a gyarmati tisztviselőkhöz, a teelepésekhez, az üzletemberekhez – és csak ezután a bennszülött lakossághoz, mindenekelőtt a keresztényekhez. Érthető módon, gyakran viselte magán az adventista misszió eme koncepciója a „nyájtolvajlás” megbélyegzést.

Ténylegesen az adventista misszionáriusok nem vártak nagy aratást az „*elbukott és megromlott szervezetektől, amelyeket Babilonnak neveztek*”.⁵ Amikor ennek a századnak a húszas éveiben A.G.Daniells egy prédikatori értekezleten megjegyezte, hogy jól átgondolt evangélizálás által emberek millióit – akiket eljövetelekor Jézus megmenthetne – lehetne felkészíteni, nem kevés prédikátor fejezte ki kételkedését ennek igazsága fölött.

3. A hetednapos adventisták missziója nemcsak a létét feltételezte a keresztény egyházaknak, hanem épített olvasási készségükre is. Az advent misszió sok országban evangélizációval kezdődött és fejlődött tovább. Emellett – és tegyük hozzá joggal – különösen kihangsúlyozták a kiadói munka

jelentőségét, és ezáltal már missziós társaságoknál nagyobb mértékben vállalkoztak a nevelési rendszer kiépítésére. Ennek ellenére a világ analfabétáinak nagy százaléka (többnyire nem keresztények), a szinte elfelejtett fele-rész, az adventista misszióra maradt.

⁴ D.M. Canright: Present Condition of the World, 138. old., (Review and Herald 1872. ápr. 16.)

⁵ A.W. Spalding: Christ's Last Legion, 175. old., (Review and Herald, 1949.)

15

4. Az első adventista misszionáriusok csak azért mentek tengerentúli misszióterületekre, mert onnan sürgetőbb és nyomatékosabb hívást kaptak. És amint az első három tényező, a-mely az adventista missziószemléletet és misszióstratégiát éveken át jellemezte, úgy ez az u-tolsó tényező is kezdettől fogva ismertető jele maradt az adventista missziónak. Az adventista misszionáriusok kiutaztak tengerentúlra, hogy ott a hívőket segítsék munkájukban, és ezzel az ottani gyarmatosítók – a kiküldő missziószervezet helyett – a misszió meghatározó tényezőivé váltak.

Amikor J.N.Andrews, az első adventista misszionárius Európa földjére lépett, missziójáról – amint az a Generál Konferenciához írt leveléből kitér – a következő elképzelése volt: „*A szombatot prédikálni, az embereket inteni kell a bekövetkező ítélet felől, és fel kell szólítani Is-ten népét, Isten változhatatlan törvényének megtartására*”.⁶

Ez volt tehát azt adventisták különleges üzenete, amelyet a világon mindenütt a keresztények között hirdettek. Azokban a napokban az advent mozgalom valóban a törvényeskedés és az ön-igazultság felé hajlott. É mivel elfogadták azt a nézetet, hogy a hirdetett igazság az embert szá-baddá teszi, ezért a misszionáriusi prédikációk súlypontjában a hitelvek állottak. Krisztus és az Ő szeretete nem jutottak eléggé eredményre az evangélizációban és a vallásos irodalomban.

E.G.White szüntelenül bírálta az egyházzal és missziójával alkotott eme korlátozott elképze-lést. Sohasem fáradt el. Ismételten hangsúlyozta, hogy üzenetünk súlypontja a misszió és Jé-zus élete legyen. „*Ott kell időznünk Krisztus önmegtagadásánál, szelídségénél, és alázatossá-gánál... Mutassátok be a hallgatóknak, miként alázta meg magát Jézus, hogy az elveszett em-bert megmentse*.”⁷

„*Sokan, akik Isten művében fáradoztak ezekben a napokban, Krisztust a második helyre tet-ték, miközben teóriákat és érveket az első helyre engedtek... Jézust nem mutatták be, és nem hirdették azt a tényt, hogy ahol a bűn megnövekedik, ott annál nagyobb a kegyelem... Micso-da kárt szenvedtek emberek, akik bár megértették a törvény szigorú követelményét, de Krisz-tus kegyelmét, amely sokkal hatalmasabb, nem fogták fel*.”⁸

E.G.White beszélt olyan témákról, amelyeket az adventisták sajnos elhanyagoltak, amelyek-hez pedig oda kellett volna fordulniuk, mint pl. az, hogy Isten a világot szereti; hogy igazság adatik hit által; és hogy az ember kegyelem által lesz megmentve.⁹

Az adventizmus túlságosan függővé vált saját tantételeinek legyőzhetetlenségétől, és abba a veszélybe került, hogy Krisztussal való kapcsolatát elveszíti.¹⁰ E.G.White világosan látta ezt a veszélyt, és a gyülekezetet magasabb síkra vezette. Felismerte azt, hogy a vallás nem száraz tanítások rendszeréből áll.¹¹ Rávilágított arra, hogy „*fennáll a veszély..., hogy az egyház túl-ságosan a tanítások felé fordul...*”¹² Dogmák sohasem fognak embereket Krisztushoz vezetni, mert „*a külső formák követése sohasem fogja az emberi lélek szomját csillapítani*.”¹³

- 6 J.N. Andrews: Meeting of Sabbathkeepers in Neuchatel, 172. old., (Review and Herald 1874. nov. 24.)
- 7 E.G. White: The Work of the Minister, 578. old., (Review and Herald 1888. Szept 11.)
- 8 E.G. White: Szemelvények I.kötet, 352-353. old., (Advent Kiadó, Budapest 1998.)
- 9 E.G. White: Testimonies for the Church, 4.kötet 371-383. old., (Pacific Press Publishing Association 1948.)
- 10 N.F. Pease: The Gospel in Early Adventism, 3. old., (Review and Herald 1969. szept. 4.)
- 11 E.G. White: Testimonies for the Church, 4.kötet 375-378. old., (Pacific Press Publishing Association 1948.)
- 12 E.G. White: Counsels to Writers and Editors, 79. old., (Nashville 1946.,). Lásd még: E.G.White: Az evangélium szolgái, 98-101. old., (Bibliaiskolák Közössége, Budapest 1999.)
- 13 E.G. White: Unity of the Church, 49. old., (Review and Herald 1887. jan. 25.)
- 16

Krisztust kell bemutatni: Krisztust, a megfeszítettet. „*És ha emberek Krisztust látják, akkor nem fognak a dogmák fölött vitatkozni.*”¹⁴ A fő kérdés valójában ez: „*Hiszünk-e mi Krisztus-ban?*”¹⁵

A folytonos kihangsúlyozása annak, hogy „Üzenetünk középpontja Krisztus”, végül is meghallgatásra talált a Generál Konferencia vezetőinél. Az adventista misszió első és második fázisában a törvényeskedés és a gyülekezet tanítási rendszeréről alkotott meglehetősen szűk lá-tóköri elképzelés bizonytalanságot keltett abban, hogy Isten kegyelme és a Krisztusba vetett hit által lesz az ember megmentve, nem pedig a cselekedetek által. Az 1888-as Minneapolis-i Generál Konferencia mérőkövő volt ezen az úton, az adventista misszió mélyebb megértése felé.

A missziótevékenység fellendülése 1874 után nemcsak az adventista teológiára gyakorolt hatást, hanem a közösség struktúrájának mélyreható átalakításához is vezetett. Az 1901-es és 1903-as újjászervezés még ma is a közösség misszióstruktúrájának példás modellje. A közösség 1901 előtti meredeken vertikális szervezési formája – amelyben a gyülekezetek a területeknek, ezek pedig a Generál Konferenciának alá voltak rendelve – a misszió előrehaladása szempontjából nem volt megfelelő. Mozdulatlanságot és elakadást eredményezett, ami a művet illeti, néhány vezető ember döntött mindenben, még a lényegtelen részletkérdésekben is.¹⁶

E.G.White szüntelenül szorgalmazta a változtatást, követelve a nagyobb decentralizációt és az intézményvezetők felelősségének és hatáskörének kiterjesztését. Ezeknek a tanácsoknak a legnagyobb részét leírta, amikor Észak-Amerikán kívül a különböző misszióterületeken szolgált. A törvényességről és a gyülekezet korlátozott elképzeléséről mondott üzenetében Krisztust úgy mutatta be, mint minden földi struktúra példaképét: „*Jézus legyen a gyülekezet felvi-gyázója a jelenben és a jövőben. Ő, bárcsak a gyülekezet magasztos fejét tisztelnék az emberek és kevésbé kerekednének felül az emberi módszerek. Mindenkinek, aki valamilyen bizalmi állást tölt be, azt mondja az Úr: „tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd és alázatos vagyok.*”¹⁷

A.G.Daniells, aki az egyik legnagyobb személyiség az adventista misszionáriusok között, az 1901-es Generál Konferencián szent bátorsággal előterjesztette, hogy lehetséges volna a megszokott szabályokat és az eddigi vezetésmódot – ami a Generál Konferencia ügyvitelét illeti – a jövőben hatályon kívül helyezni. „*Vessük el korábbi, idejétmúlt nézeteinket, és lépünk bát-ran előre, követve a világosságot, amely adatik nekünk, akár látjuk előre világosan a célt, akár nem; ha abban a világosságban haladunk, amellyel bírnak... Isten további világossággal ajándékoz meg bennünket... Ő nem vezet minket tévedésbe, testvéreim! A rend útján kíván minket vezetni... abban a rendben, amelyet ő készített el, és... amely semmiképpen sem korlá-tozza, vagy hátráltatja az Ő művét, hanem amely hatalommal és nagy gyorsasággal viszi elő-re... Bárcsak megsegítené minket az Úr az Ő Nevéért.*”¹⁸ Minden korábbi tervet - a Generál Konferencia ügyvitelével kapcsolatban – félretettek és megkezdődött a mű újjászervezése.

Ebben az időben szüksége volt az egyháznak egy horizontálisan kiszélesített szervezetre, hogy a művet tovább építhessék. Természetesen, fennállt a veszélye annak, hogy az inga túl-ságosan átlendül a másik oldalra, amint az a legtöbb missziós társaságnál megtörtént. A Szentlélek vezetése által mégis megvalósult ennek a konferenciának a célja és létrejött egy csodálatos vertikális struktúra, horizontális szervezettel. Osztályok a divíziókon belül, uniók,

¹⁴ E.G. White: Colporteur Ministry, 49.old., (Pacific Press Publishing Association, Mountain View CA 1953.)

- 15 E.G.White: Az evangélium szolgái, 266-270. old., (Bibliaiskolák Közössége, Budapest 1999.)
- 16 E.G. White: Bizonyágtételek lelkeseknek, 140. old., (E.G.White összes Művei II. CD, Optimax Kft.)
- 17 A.V.Olson: Trough Crisis to Victory, 164-165. old., (Review and Herald, Washington DC 1966.)
- 18 Arthur G. Daniells: General Conference Bulletin, 27. old., (1901. ápr. 3.)
- 17

stb., amelyet más egyházak azóta is csodálattal néznek. A.G.Daniells testvér lett a Generál Konferencia elnöke, aki az elkövetkezendő húsz év folyamán olyan missziós programot épített ki, amelyhez hasonló nem volt azóta, hogy az első keresztények a világot meghódították.

Ez alatt a húsz év alatt az advent misszió elterjedt az egész világon. A.G.Daniells elnökké választása előtt évenként csak egy vagy két misszionáriust küldtek ki Észak-Amerikából. A megválasztását követő évben a Hetednap Adventista Egyház hatvan új misszionáriust küldött a tengeren túlra. Elnöksége idején pedig évenként átlagosan kilencven új misszionárius hagyta el Észak-Amerika partjait.

Bizonyára az sem véletlen, hogy Daniells testvér megírta a „Krisztus a mi igazságunk” c. könyvet, amely ezekkel a szavakkal kezdődik: *„Krisztus a mi igazságunk – ez a Szentírás leg-jelentősebb üzenete”*.¹⁹ Ez a gondolat lassanként mottóvá vált a gyors és szokatlan terjeszkedés éveiben. A misszió eredménye mindig szoros összefüggésben áll a különleges üzenettel, amelyet az emberek hirdetnek és élnek.

J.N.Loughborough a következő szavakkal foglalta össze Daniells testvérnek az 1901-es Generál Konferencián végzett bátor, újjászervező munkáját: *„Amikor figyeltünk a Tőle (Istentől) kapott világosságra, akkor műve zökkenő nélkül fejlődött: a nehézségek azonban mindig ak-kor kerültek utunkba, ha nem tartottuk meg egészen pontosan az Istentől kapott utasításokat.”*²⁰

A Hetednap Adventista Egyház missziós mozgalmának az egész világra való kiterjesztése nem csak az egyház struktúrájának újjászervezésére és az üzenet újbóli megfogalmazására ösztönzött, hanem egy másik, magától értetődő tényhez is vezetett. A hetednap adventisták missziójuk első és második fázisában főképpen úgy tekintették magukat, mint egy testületet, amelyet tanítások fognak körül. Feladatuknak pedig az tekintették, hogy az „igazságot” megtartsák, megőrizték és hirdessék. Ha valaki a gyülekezet tagja lett, ezt úgy fejezték ki, hogy „elfogadta az igazságot”. Az adventisták közösségét úgy tekintették, mint az üdvösség útját. Az advent misszió harmadik fázisában ezt a felfogást felváltotta egy, a gyülekezet fogalmát sokkal jobban meghatározó kifejezés: a „Krisztus teste”. Továbbra is fennállt a veszély, még-pedig az a tendencia, hogy Krisztus testét – az egyházat – úgy tekintsék, mint egy szent, te-kintéllyel felruházott intézményt. Miközben az adventisták már kevésbé a tanbeli kérdéseket hangsúlyozták, az önigazultság még mindig olyan veszély maradt számukra, mint az üzenet-hirdetés első két fázisában.

Az idők folyamán hajlott a közösség arra, hogy mint Isten intézménye büszkének mutatkozzék és saját eredményeivel dicsekedjék. Dicsekedjék tökéletes pénzügyi létesítményeivel: 1973-ban 182 millió dollár tized; 19,7 millió dollár szombatiskolai adakozás; 17,1 millió dollár egyéb adomány a világmisszióra; 86,3 millió dollár helyi alapítványokra, összesen 305 millió dollár; valamint több, mint egymilliárd dolláros pénzalap; dicsekedjék iskoláinak nagy számával, mintegy 4300; 140 kórházával, 227 klinikájával, növekvő befolyásával, tekintélyével és jó hírével. A közösség úgy tekintette magát, mint egy mentő bárkát. Az egyházzal alkotott elképzelését ezáltal úgy tudatosította, hogy az egyházhoz tartozás az üdvösség útja.

E.G.White, aki látomásai által az egyházat az első fázis veszélye mellett elvezette, éppoly világosan óvta az utolsó fázis alattomos sziklájától: *„Műünk meredek előrehaladása és egyre számosabb intézményünk, népünk között sokak szívét és gondolatvilágát büszkeséggel és meg-*

- 19 A.G. Daniells: Christ our Rigtheousness, 6. old. (Review and Herald 1926.)
20 J.N.Loughborough: General Conference Bulletin, 460. old., (1901. ápr. 25.)
18

*elégedéssel tölti be, ami félé, hogy elfoglalja Isten szeretetének helyét.*²¹ Az advent misszió középpontjában nagyrészt az egyház állt.

Az egész világra

Ebben az évszázadban (XX), az ötvenes évek végén a Hetednap Adventista Egyház belépett a missziójának negyedik és remélhetőleg utolsó fázisába. Ehhez az új fázishoz az ösztönzést ismét a tengerentúli misszió kiterjedése hozta. A misszió a Föld legtávolabbi országai felé haladt előre – amint Krisztus megparancsolta -, és az adventista misszionáriusok az emberek millióit keresték fel, akik Krisztusról még sohasem hallottak. Valójában a Föld népességének körülbelül 80 %-a nem keresztény. Az advent misszió első három fázisában a misszionáriusi gondolkodásban alig maradt hely ezek számára.

Napjainkban azonban a nem keresztény világ egyre nagyobb jelentőségűvé válik. Misszionáriusaink a misszió területeken szoros kapcsolatba kerültek más misszió szervezetekkel, amelyekben figyelemre méltattak egyéneket, akik hozzájuk hasonlóan meghatározott szerepet töltek be Isten üdvösségtervében.

Mindez hangsúlyeltolódáshoz, az egyház más koncepciójához és missziójához vezetett az adventüzenet missziójában. J.N.Andrews még így világította meg a hármass angali üzenet lényegét: „A szombatot prédikálni, az embereket inteni kell a bekövetkezendő ítélet felől.” Ma azonban más pontra került a hangsúly. M.K.Eckenroth írja Szilárd alapunk (Our Firm Foundation) c. könyvében: „A megtérés, a kereszt és Krisztus szeretete a hármass angali üzenet központja”.²² Nyilvánvaló tehát, hogy a hetednap adventisták most már megtalálták Krisztushoz, mint minden tanítás központjához a helyes utat.

Az adventisták ezáltal arra az új felfedezésre jutottak, hogy „a jelenvaló igazság Krisztust ábrázolja, és pedig nem csak megaláztatásában és kereszthalálában, hanem feltámadásában és megdicsőülésében is. A jelenvaló igazság úgy mutatja be Krisztust, mint aki példakép volt földi életében; bemutatja, mint mennyei közbenjárónkat és mint eljövendő Királyt, a jövő világban. Úgy mutat Krisztusra, - mint egyedüli útra, aki által az örök haláltól megszabadulhatunk – és visszajövetelére, mint minden korszakban élő Isten népének boldog reménységére.”²³

Tanulmányok egész sora jelent meg az utóbbi időkben, amelyek világosan szemléltetik ezt a hangsúlyeltolódást: Otto Ghmeling: „A hetednap adventisták hitének és életének Ura Krisztus”; H.N.S.Richard: „Amit Jézus kijelentett”; M.K.Eckenroth: „Krisztus az igehirdetésünk középpontjában”. A vallásos világ általában világosan felismerte ezt a tendenciát, Walter Martin és D.G. Barnhouse kijelentették: „A hetednap adventisták valóban keresztény közösséget képeznek”.²⁴ Valójában, végül is az adventisták eljutottak arra a pontra, ahova E.G.White akarta: „Üzenetünk alapja Jézus élete és az Ő műve legyen”.²⁵

A misszió első, második és harmadik fázisában az advent üzenetnek az a része, amely az emberek megintéséből állt, különösen ki lett hangsúlyozva, és ez magától értetődően feltételezte

²¹ E.G. White: Testimonies for the Church, 4. kötet 535. old. (Pacific Press Publishing Association 1948.)

- 22 M.K. Eckenroth: Our FiRóm Foundation - Christ the Center of All True Preaching, 1. kötet 156. old. (Washington DC 1953.)
- 23 G.C Tenney: Preaching Christ (Review and Herald 1880. szept. 16. 201. old.)
- 24 W. Martin: The Truth about Seventh-day Adventism, 7. old., (Grand Rapids Michigan 1960.)
- 25 E.G. White: The Work of the Minister, (Review and Herald 1888. szept. 11. 578. old.)
- 19

a kereszténység létét mindenütt, ahova az adventista misszionáriusok eljutottak. Az adventista misszionáriusok általában nem voltak felkészítve arra, hogy a nem keresztény világba „behatoljanak”. Éppen ezért ma az adventisták 90%-a keresztény talajból származik.

Csak most kezdik az adventisták felismerni, hogy missziójuk elsősorban minden ember üdvösségéért van. Csak most kezdik valóban felfedezni, hogy az ő igazi misszióterületük a világ - az egész világ. Hisz a világ volt Isten szeretetének célja. Ez legyen saját missziónk célja is. A világ, amely magában foglalja a dzsungeleket, a modern világvárosokat; gazdagságot és sze-génységet; a különböző osztályokat és tömegeket; az animizmust (az animus = lélek, latin szóból: ősi eredetű vallási elképzelés, amely szerint a világot különféle lelkek és szellemek népesítik be és az ember életműködését, szellemi képességeit is valamilyen láthatatlan erő, a „lélek” határozza meg), a hinduizmust, a harcias buddhizmust és a lélek nélküli látszatkeresz-ténységet. Így válik tehát a hetednapi adventista misszió első ízben valóban világmisszióvá.

A jelek sokasága teszi kézzelfoghatóvá, hogy Isten mentő üzenetével vezeti be ezt az új fázist. Észak-Amerikában az adventisták egészen új érdeklődést tanúsítanak a városközpontok evangélizálása iránt. Legújabb missziós folyóirataik számtalan hírt tartalmaznak a buddhisták és az iszlám követői közül megtértek felől. Singapurban és Beirutban 1961-ben és 1963-ban megtartották az adventisták első három értekezletüket a muzulmánok között dolgozó munkatársak részére. Új hangsúlyt kap a zsidó néppel való kapcsolat, amint azt az 1955-ben megalapított „Hebrew Scripture Association” (Héber Szentírás Társaság) és utódja, az 1964-ben megalapított Israelite Heritage Institute-nak (Izraelita Örökség Intézet) is bizonyítja. Egyéb jelentős je-lei ennek az új korszaknak: az Andrews University Teológiai Szemináriumán a Missziói Tan-szék megnyitása 1966-ban, valamint ugyanebben az évben a Generál Konferencia Világmissziói Intézetének megalapítása, amelynek feladata a misszionáriusok kiképzése és tájékoztatá-sa.

Miután Jézus élete és cselekedete lett az alapja üzenethirdetésünknek és „munkaterületünk az egész világ”, idővel kifejlődött az egyház lényegének és Isten munkájához való viszonyának mélyebb megértése. Az az elképzelés – amely a harmadik fázis folyamán alakult ki - , hogy az egyház tanításokkal foglalkozó testület, helyet adott annak a sokkal átfogóbb tanításnak, hogy az egyház Krisztus teste. Ezután azonban az egyházzal - mint Isten missziójának eredményé-ről a világban – alkotott elképzelés, a lényegtől eltérően az egyháznak mint intézménynek tulajdonított döntőbb jelentőséget. Ez a veszély még mindig akut. Egyház és misszió; hivatás és tekintély még mindig erősen egymás mellé vannak állítva intézményes módon.

Hála az új felismerés ösztönző erejének, amelyet a tengerentúli missziótól nyert a közösség, és hála annak a ténynek is, hogy az adventi üzenet középpontja Krisztus, lassanként a harma-dik fázis erős irányzata – az egyházközpontúság helyett teret kap a valódi, tudatos Krisztusra irányított szemlélet. Ebben van ennek az évtizednek a legnagyobb kihívása az adventista misszióhoz. Miként a tantételeknek is csak Krisztushoz való helyes viszonyuk által van érté-kük, hasonlóképpen vonatkozik ez az egyházra is, mint intézményre.

A hetednapi adventisták a gyülekezet lényegét ma úgy definiálják, hogy a gyülekezet „*azok-nak a közössége, akiknek Jézus Krisztus a szívében él, akik Őt, mint üdvözítőjüket elfogadják, akik Őt és egymást szeretik, és szavának úgy, amint azt megértették, engedelmeskednek.*”²⁶ Ez azt jelenti, hogy az Isten egyházához való tartozás próbaköve tulajdonképpen Jézus Krisztus. A hetednapi adventisták ennek megfelelően nem hiszik azt, hogy „*ma egyedül csak ők Isten-*

26 Seventh-day Adventist Encyclopedia: Nature of the Church (Commentary Reference Series 10. kötet
266.old.)
20

nek igazi gyermekei”.²⁷ Ellenkezőleg, mivel Jézus Krisztus – az Ő missziója, élete és hite – a valódi egyház ismertető jele, ezért Krisztus valóságos követőinek nagy része más egyházak-ban van²⁸: a római katolikus, az ortodox vagy a protestáns egyházakban. A Jel 14,8 tökéletes beteljesedése: „*Leomlott, leomlott Babilon a nagy város, mert az ő paráznaságának haragbo-rából adott inni minden pogány népnek*” – még a jövő eseménye.²⁹

Az egyetemes egyház, amely a jó pásztor egyetlen nyája, különböző aklokban él (Jn 10,16). Minden olyan missziós társaság, amely Krisztust felemeli az emberek előtt, a világ evangéli-zálásának isteni tervéből egy részt betölt.³⁰ A hetednap-i adventisták meg vannak győződve ar-ról, hogy az ő egyedüli, sajátos részük Isten missziójában abban áll, hogy az egész világon hirdessék Krisztus visszajövetelét, és hogy mindenki készüljön fel a Vele való találkozásra (Ám 3,7; 4,12; Jel 14,6-12).³¹ Ez nem csupán figyelmeztető üzenet, ez mentő, örömmüzenet.

Ez a magától értetődő nézet egyre inkább elmélyült az idők folyamán, amióta az adventista pionírok első alkalommal elfogadták Krisztustól a megbízatást. Ezt a nézetet még érthetőbbé kellene tenni minden adventista előtt, hogy missziójuk az elkövetkezendő években valóban eredményes legyen. És a jelek növekvő száma – amelyek bizonyítják, hogy ez az egyházzal alkotott új elképzelés elfogadott lett – nagyon bátorító.

A világért folytatott missziójukban az adventisták ma más keresztény közösségekkel együtt-munkálkodnak: a bibliafordításban, a vallásszabadság ügyében, a jóléti munkában, valamint az általános keresztény érdekeltségek sok más területén. Az elmúlt évek során megjelent több adventista teológiai irodalmi mű tükrözi ezt a tendenciát. Ellentétben az adventista misszió-munka első és második fázisának szigorúan apologetikus (Az apológia (gör) védőbeszéd, a görög-római és a keresztény irodalom műfaja. Célja a filozófiai, vallási vagy egyéb támadá-sok elleni védekezés) és polemikus (vitatkozó) irodalmával, ma azoknak az építő irodalmak-nak és a közös teológiai örökségnek bibliai-teológiai tanulmányozásán van a hangsúly, ame-lyeket közösségünk más keresztény egyházakkal együtt vall.³² Hasonló irányzat ismerhető fel az adventista folyóiratokban is.

Az adventista misszió negyedik időszakában mindeme jellemvonásai végül is az utolsó és leg-nagyobb fázisban fognak csúcsosodni. Ez a fázis az emberek – a maradék – begyűjtése minden nemzetből, hogy Urukkal találkozzanak. Az egyháznak még soha eddig nem tapasztalt erős nö-vekedés jelzi a nagy aratás első csodálatos gyümölcseit. A problémák, amelyek a gyors növe-kedésből adódnak, hasonlítanak az elmúlt század végén előállt problémákhoz, amelyek egy-kor az egyház struktúrájának újjászervezéséhez vezettek. Ehhez hasonló strukturális változás napjainkban még sürgetőbbé vált, mivel ma már az egyház tagjainak 70%-a Európán, Auszt-rálián és Észak-Amerikán kívül él. Nyugat korszaka véget ért. Megkezdődött Ázsia korszaka.

Az egyház megtette az első kis lépéseket. És Isten – remélhetőleg, mint A.G.Daniells-szel is tette – embereket fog felébreszteni, akik készségesen és bátran kijelentik: „*Vessük el idejét-múlt nézeteinket és lépünk bátran előre, követve azt a világosságot, amely adatik nekünk, akár látjuk előre a célt, akár nem.*”³³

²⁷ Seventh-day Adventist Encyclopedia: Nature of the Church (Commentary Reference Series 10. kötet

267.old.)

28 E.G. White: A nagy küzdelem, 342. old., (Advent Kiadó Budapest, 1991)

29 E.G. White: A nagy küzdelem, 341-342. old., (Advent Kiadó Budapest, 1991)

30 Seventh-day Adventists Answer Questions on Doctrine, 625-626. old., (Washington DC 1957.)

31 Seventh-day Adventists Answer Questions on Doctrine, 627. old., (Washington DC 1957.)

32 Vö.: L.E. Froome műveivel: The Profetic Faith of Our Fathers (Washington DC 1946-54) és The Conditional-ist Faith of Our Fathers (Washington DC 1965-66)

33 Arthur G. Daniells: General Conference Bulletin, 27. old., (1901. ápr. 3.)

21

Egy újszövetségi párhuzam

Bizonyos tekintetben ennek az adventista misszionáriusi gondolkodásmódnak a fejlődése fel-tűnő hasonlóságokat mutat az őskeresztény gyülekezetben tapasztaltakkal. Helyes irányban haladunk, ha ezekre a párhuzamokra emlékezünk, mind azért, hogy Isten vezetését az advent mozgalomban jobban megérthessük, mind pedig azért, hogy elhallgattassuk a kritikusokat, akik a gyülekezeten belül, vagy kívül nem szűnnek meg rámutatni a múltbéli és a jelen állás-pontok közötti belső ellentmondásokra.

Emlékezzünk csak Jézus missziós elgondolására. Nem jelentette-e ki, hogy egyedül Izrael há-zához jött (Mt 15,24)? Ő maga nem lépett Palesztinán kívüli területre, és anyanyelvén kívül nem tanított más nyelven. Földi szolgálata folyamán nyomatékosan megtiltotta tanítványai-nak, hogy saját népükön kívül más népekhez menjenek (Mt 10,5-6). Az újszövetségi iratokból kitűnik, hogy Jézus azt is elvárta tanítványaitól, hogy még visszajövele előtt teljesítsék missziós feladatukat (Mt 10,23). Vajon Jézus nem akart munkálkodni a pogányokért—amint azt egyesek állítják? Talán az ószövetségi missziószemléletnek kellett teljesedni ezáltal, hogy a pogányok Izrael népéhez jönnének? Vagy az utolsó napokban Isten valaki mást fog a pogányok közé küldeni?

Sem az egyik, sem a másik. Az Újszövetség félreérthetetlenül tanítja, hogy Jézus műve az egész világot magába foglalja. Ehhez azonban kezdetben szükség volt egy meghatározott helyre, mielőtt a mű minden nemzetre, ágazatra és nyelvre kiterjedhetett. Ezért volt szükség egy körülhatárolható és kizárólagos helyre. Először egy gyülekezetnek kell létrejönnie, szilár-dan meg kell alapozódnia és az Úr Lelke által oktatást kell kapnia, mielőtt Krisztus eszközül használhatná missziós művében. Ez történt Jézus tanítványaival, az őskeresztény gyülekezet-tel és a nagy advent mozgalommal.

Mielőtt emberek elindulnának másokat tanítani, az örömmüzenetet meg kell érteniük, el kell hinnük és aszerint kell élniük. A másoktól elzárkózó csoporttól ez mindig körülhatárolt meg-bízást kíván, amely fokozatosan koncentrálódó körben terjed. Jézus azt akarta, hogy tanít-ványai az egész Izraelt képviseljék. Kiképezte, oktatta, majd kiküldte őket – de nem azonnal – minden irányba, a Föld legtávolabbi részébe. Mennybemenetele előtt úgy beszélt Jézus az új gyülekezethez, mint a Föld népeinek képviselőihez, akik mindenekelőtt Jeruzsálemben és azután mint központi helyeken, Júdeában, Samáriában és a Föld minden pontján képviselik.

A misszió története egyértelműen bizonyítja, ha az evangélium nagyon gyorsan terjed – olyan szervezet nélkül, amely az ügyet szolgálja, amely örködik a bibliai igazságok fölött, és üzenethirdetését munkásságával tökéletesíti -, akkor annak elferdítés, hamis tanítások és igazságtalanság lesz a következménye. Ezért szükséges, hogy Isten olykor hátráltassa egy új területre való belépést, vagy a túl gyors előrehaladást. Ilyen tapasztalatuk volt a tanítványoknak és később egyes apostoloknak is.

A hetednapí adventisták missziószemléletének fejlődése Isten vezetését tanúsítja. Az advent misszió jellege az első fázisban nagyon hasonlít ahhoz az időszakhoz, amikor Jézus elhívta a tanítványokat, valamint a feltámadás utáni első gyülekezet arculatához. A tanítványoknak Jeruzsálemben és Júdeában kellett maradniuk. Ami az adventistákat illeti, egy szervezetnek kellett kifejlődni és megalakulni (1844-1863). A hetednapí adventisták vezetőinek mindenekelőtt meg kellett érteniük világosan és átfogóan a misszió lényegét, amelyre Isten őket elkészítette. Amikor a megbízatást kapták, ugyanazzal a meggyőződéssel fogadták, mint a tanítványok és Pál apostol. Szilárdan meg voltak győződve arról, hogy Krisztus még az ő idejükben vissza-

jön. „Most van itt az idő” – így hitték. „Nincs halogatni való idő”. Talán már arra sincs elég idő, hogy Észak-Amerika minden részébe eljussanak”.

Miért kell ezen az igyekezeten mosolyogni? Hiszen ez bibliai. Valódi hitről tesz bizonyosságot. Nem kellene leértékelnünk az akkori idők messzire kiterjedt protestáns missziómozgalmát sem. Amikor John Mott az általa létrehozott „Keresztény Diákmozgalmat” – „Evangélizációt az egész világra generációnk alatt” mottóval vezette, mindannyian meg voltak győződve arról, hogy ez a jelszó realizálható. A sürgősség tudatában vitték az evangéliumot a századforduló idején a protestáns misszionáriusok ezrei az egész világra. A keresztények százalékos aránya a világ népességében az 1820-as év 18 %-áról 1900-ig 30 %-ra emelkedett, és évszázadunk első évtizedében gyorsan növekedett. Az első hetednapi adventisták úgy tekintettek a közös-ségre, mint a gyorsan elterjedt keresztény egyházakon belüli prófétikus mozgalomra. Felszólították az embereket az Isten iránti engedelmességre, és vigyáztak arra, hogy felkészüljenek a küszöbön álló végre. (Mt24,14).

A protestáns missziómozgalom azonban fokozatosan elveszítette a hajtóerőt, míg végül nyúvópontra jutott. A protestáns üzenet elveszítette tisztaságát, bizonyosságát és sürgősségét. A világ különböző misszióterületeiről jövő jelentések azoknak a napoknak tragikus eseményei-ről számolnak be. A kereszténység százalékaránya a század első évtizedének 40 %-áról 1971-re 20 %-ra süllyedt. Egyházak veszítették el hitüket és missziólelkületüket. A tömeges hanyatlás olyannyira érintett sok egyházat, hogy ma mintegy 1,6 milliárd ember még sohasem hal-lott Krisztusról. További egymilliárd ember az adventi üzenetet még világosan nem hallotta. Teljességében új feladat vár a Hetednapi Adventista Egyházra: el kell mennünk széles e világ-ra, mind a keresztényekhez, mind a nem keresztényekhez.

Ebben a nemzetségben

E.G.White és a korai adventisták – látva a próféciaák teljeseését – hittek abban, hogy a kereszténység elvetette az örökkévaló evangéliumot és a Krisztus visszajövetelébe vetett hitet, amely a korábbi években a nagy protestáns missziós mozgalmakat pozitív irányba befolyásolta. Az adventista vezetők félreérthetetlenül megbélyegezték ezeknek az „elbukott” protestáns egyházaknak a helyzetét. A jövő azonban mégis rejtély volt számukra. Az irgalmas Isten tü-relme folytán visszatartotta a gonosz erőit. Megakadályozta, hogy az ellenség teljesen átvegye a hatalmat a világ fölött, és hogy egyházát megnyerje. Az ellenség már elfoglalt egy helyet Is-ten templomában, és azt állítja, hogy olyan, mint Isten (2Thess 2,3-4). Mi tudjuk, hogy a gonosz e titkos hatalma már erősen munkálkodik (5-10). A „nagy bukás” azonban még nem érte el tetőpontját. A hatvanas évek kezdete óta az evangéliumi egyházak nagy számában egy egészen új missziólelkület alakult ki. Mint egy évszázaddal ezelőtt, ma újból a misszionáriusok százai hagyják el Amerika partjait, hogy a tengerentúlon részt vegyenek az aratás munkájában.

Ez az új missziószellem a harmadik világ egyházaiban született, és ott ragadta meg a keresztény gyülekezeteket a legerősebben. Afrikában például a keresztények száma az ötvenes évek 35 milliójáról 1971-re 100 millióra növekedett. Miközben Nyugaton a keresztények százalék-aránya gyorsan csökken, addig a harmadik világban húszévenként megháromszorozódik. Berlinben, Singapur-ban, Bogotában, Mexico City-ben, Lausanne-ban és más városokban 1967-től kezdve nagy regionális evangélizációs kongresszusokat tartottak. Hasonlóképpen, mint száz évvel ezelőtt, ma is hangzik a kiáltás: „Evangélizáció az egész világon ebben a generáció-ban”. Ma az

evangélizációs előrenyomulás központja az afrikai, ázsiai és latin-amerikai ke-resztény egyházakban bontakozik ki.

Ma még nem vagyunk tisztában annak a következményeivel, ami a kereszténységnek ebből az új modelljéből adódik. Ami azonban az adventi népet illeti, sokkal komolyabban, mint valaha, fel kell ismerniük, hogy Istennek más eszközei is vannak a világban, az egész emberiség evangélizálására. Éppen ezért sürgősen szükséges, hogy ezzel a világszéles evangélizációs törekvással együtt munkálkodjunk, amennyire lelkiismeretünk indít.

A más egyházakkal való együttműködés feladata a nem keresztény lakosság evangélizálásában azonban nem térhet el az adventi misszió eredeti megbízatásától; attól, hogy keresztényeket és nem keresztényeket egyaránt hangos szóval fel kell szólítani Jézus hitének élésére, gyakorlására, Isten parancsainak megtartására és arra, hogy készüljenek fel Jézus Krisztus eljövételének napjára. A hetednapi adventisták sohasem hagyhatják másokra azt, amivel Isten őket bízta meg.

Gondoljuk át! Jézus követőinek nagy többsége más egyházakban található,³⁴ és Isten naponta a megtértek ezreit hozza ebbe a világszéles közösségbe. Kétség nélkül megvilágosodik előttünk, mily nagy kihívással áll szemben ma az adventi nép: együttműködni Isten Szentlelkével, Isten maradék népének (Jel 12,17) minden népből és vallásból való begyűjtésében, és így felkészülni Krisztus visszajövetelére.

³⁴ E.G. White: A nagy küzdelem, 342. old., (Advent Kiadó Budapest, 1991)

3. fejezet

AAZZ AADDVVEENNTT MMISSSSZZIIÓÓ JJÖÖVVŐÓJJEE

A Hetednapi Adventista Egyház jelenlegi missziójának három szembetűnő ismertető jele van.

Az első ismertető jel az, hogy a közösség az egész világon gyökeret vert, és jelenleg a legelterjedtebb protestáns felekezet, amely 84 országban munkálkodik.¹ Urunknak a „misszionári-usok fejedelmének”,² aki végbevitte ezt a csodát, legyen dicséret és hála. Ez a gyors és mesz-sze nyúló kiterjedés bizonyos tekintetben hasonlítható ahhoz, amikor az őskereszténység „meghódította a világot”. Ez ismét bizonyosságát szolgáltatja annak, hogy minden missziómunka Isten műve. Ha az adventisták szüntelenül arra gondolnak, hogy miként vezette őket Isten a múltban, akkor nincs okuk arra, hogy missziójuk jövője miatt aggodalmaskodjanak. Miköz-ben az evangélium eljutott a Föld legtávolabbi szögletébe is, valóban megkezdődtek szá-munkra a világtörténelem utolsó napjai (Mt24,14.).

A második ismertető jel alapján hála az adventista közösség növekedésének, a tagok többsége Észak-Amerikán és a nyugati világon kívül él. Az ötvenes évek vége óta ez a kép azonban gyorsan változott. Latin-Amerikában, Afrikában és Ázsiában a gyülekezetek robbanásszerű-nek nevezhető növekedése, még a hetvenes évek végén is tartani fog. Az évi növekedési ráta Észak-Amerikában több mint 2%, ez az arány Európában és Ausztráliában alig 1 és 3 százalék között van. A Hetednapi Adventista Egyház tagjainak összlétszáma valójában mintegy 5 szá-zalékkal növekszik, mivel Latin-Amerikában és Afrikában jelenleg nagyon magas a növeke-dési ráta, mintegy 9 és 15 % között van évenként.

Várható, hogy az észak-amerikai közösség taglétszáma ennek az évtizednek (1971-1980) a végéig a világközösség taglétszámának majdnem 10 %-át fogja adni. Ez azt jelenti, hogy a Hetednapi Adventista Egyház sokkal inkább, mint az általános kereszténység, a 70-es évek végére egy nem nyugati és nem fehér közösség lesz.

Az új gyülekezeti tagok nagy százalékának köszönhető, hogy az adventisták közössége élő és tevékeny közösség marad. Előreláthatólag ezek a tagok Latin-Amerikában, Afrikában és Ázsiában, állandóan növekvő, élő befolyást fognak gyakorolni az adventista egyház egészére, a missziómunka vonatkozásában. Ami a fejlődést illeti, az ázsiai, afrikai és latin-amerikai misszionáriusok egész serege, jelentős tényezőként fog hatni a hetednapi adventista világ-misszióra.

Harmadszor: a vég nélküli feladat hatalmassá fog nőni. Jézus születésekor az egész világon mintegy 200 millió ember élt. Mintegy 1800 évvel később, abban az időben, amikor a heted-napi adventisták megszervezték a Generál Konferenciát, érte el a világ népessége az egymilli-árd főt. Ha most 4,5 milliárd ember él, akkor ez a lélekszám a következő század elejére 5,5 milliárdra növekszik.

¹ Az egyház 2005-ös adatai szerint már az ENSZ által nyilvántartott 228 ország közül 203-ban van jelen a He-

tednap Adventista Egyház. A többi adat az 1960-as évekből származik.

² E.G.White: Fundamentals of Christian Education, 293. old., (Nashville, Tennessee 1923.)

Létszám megoszlás a Hetednap Adventista Egyházban		
1930	1950	1973
Taglétszám együttevve: 314 253	Taglétszám együttevve: 756 812	Taglétszám együttevve: 2 390 124